

JAK MIZÍ SNÍH

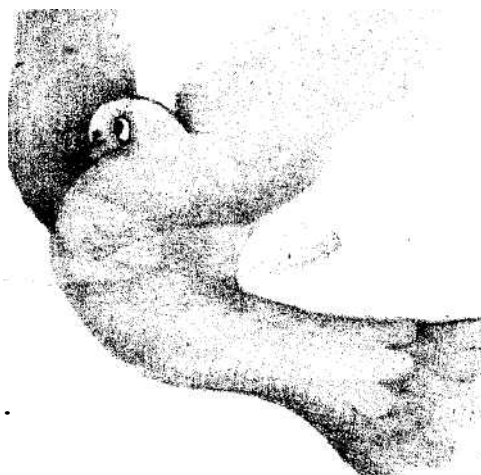
Milena Lukešová

Pěšina sotva prokoukla,
hartusí na snáh:
- Taj už, taj!

A snáh jak bílý hranostaj
ocáskem mrskne a je fuč.
Jen sem tam jukne:
kuk, kukuč,
když slunce za ptačího křiku
výš a výš šplhá po žebříku

a zem si chválí:
— Ach ta, ach ta,
ta čvachtanice krásně čvachtá!

Bačkůrky z mechu

SCHOVÁVANÁ

A. A. Milne

Neviděl někdo moji myš?
Tu krabici jsem otevřel, namouduši
a vskutku,
jen abych viděl, jak se má - a sotva
na minutku!

To byste koukali, jak rychle vyskočila!
Nikdy bych nemyslel, že může být tak čilá . . .
Určitě je tu v domě, určitě tu má skrýš!
Neviděl někdo moji myš?

Strýčku Jane, tys neviděl mou myš?
Docela malá byla, bydlela na vesnici v hlíně -
ta nemá tušení, co je to běhat po Londýně!
Proč jenom nepočkala, šel bych s ní . . .
Co když teď zabloudí, co když ji někdo sní?

Musím se zeptat tety Růži: „Neviděla jsi
moji myš?
. . . Ach, teto Růžo, počkej, kam běžíš?“
Asi se chuděra teta lekla . . .
Musí tu někde být . . . daleko neutekla.

Neviděl někdo moji myš?

*Z knihy Ostrov, kde rostou housle,
z angličtiny přebásnil Pavel Šrut*

JAK DĚLAT PODOBIZNU PTÁKA

Jacques Prévert

Nejdříve namalovat klec
s otevřenými dvířky
pak namalovat
něco hezkého
něco prostého
něco krásného
něco vhodného...
pro ptáka
podepřít potom plátno o strom
v zahradě
v háji
nebo v lese
schovat se za strom
beze slova
bez pohnutí. . .
Někdy přijde pták brzo
ale může si dát na čas po dlouhá léta
než se rozhodne
Nedat se odradit
a čekat
čekat je-li třeba léta
přičemž rychlost nebo pomalost
příchodu ptáka není v žádném poměru
ke kvalitě obrazu
Když přijde pták
přijde-li
zachovat nejhlubší ticho
čekat až pták vstoupí do klece
a když tam vstoupí
pomalu zavřít štětcem dvířka
pak
smazat všechny příčky jednu po druhé
a dávat pozor abychom se nedotkli
žádného ptačího péra
Udělat potom obraz stromu
a vybrat tam nejhezčí větev
pro ptáka
namalovat i zeleň listů a svěžest větru
sluneční pyl
bzučení hmyzu v trávě za letního parna
a čekat pak až se pták rozhodne zpívat
Když pták nezpívá
je to špatné znamení
znamení že je obraz špatný
ale zpívá-li je to dobré znamení
znamení že můžete obraz podepsat
Tehdy vytrhnete zlehýnka
ptákovi jedno péro
a napíšete své jméno do rohu obrazu

*Z knihy Jako zázrakem,
z francouzštiny přebásnil Adolf Kroupa*

ROZHOVOR

Jaroslav Seifert

Kde bydlí víla?
Asi v mechu,
celou noc tančí bez oddechu,
pak věneček si odstrojí
a ustele si pod chvojí.

A co má k jídlu?
Místo kávy
do hrníčku si sbírá z trávy
třpytivé rosné krůpěje
a ráno si je ohřeje.

A to jí stačí?
Stačí asi,
je živa jenom z vůně, z krásy
a na svůj usměvavý ret
dá lupen růže, který slét.

A viděl jsi ji?
Jenom v šeru,
větřík hrál jako na citeru.
Myslel jsem, někdo neznámý,
a lampa ve tmě zhasla mi.

A byla hezká?

Jistě byla.

Je hezká každá, když je víla.
A druhého dne jsem tam zdvih
pár kvítečků už povadlých.

(Chlapec a hvězdy)

JAN SKÁCEL

Uspávanka s plavčíkem a velrybou

Plavčík je onen, kdo se plaví
na moři,
a ne ze zábavy.
Není to žádná legrace
choditi na loď do práce.

No zkrátka, plavčík, to je pán,
co na moři je zaměstnán.

Na lodi, která ryby loví,
šplhati musí do lanoví
a čistit mosaz, až se blýská.

Na souši se mu spíše stýská.

A tak ti budu vyprávět
o plavčíku, co málem svět
obeplul na své plachetnici

a jmenoval se plavčík Jan
a doma říkali mu Janek.

Taková loď si žádá vánek,
když ten se opře do plachet,
nemůže plavčík zahálet.

Kormidlo velikánské třímá,
aby loď plula hezky zpříma.

Kormidlo třímá bez únavy
a ryby vystrkují hlavy
z moře, jež tiché je jak laňka,
a obdivují toho Janka.

A tleskají mu ploutvemi.

Plavčík Jan na obdiv si zvykl
a časem natolik už zpychl,
když ryby tleskaly mu zvučně,
že třímal jenom jednoručně.

A když tu slávu takhle nesl,
do hlubin náhle koráb klesl,
protože najel na útes.

Plavčík Jan taký na dno kles.

Nahoru vyplaval však zručně
a tentokráte obouručně.

Rybky, co tleskaly mu právě,
zatímco oddával se slávě,
jakmile nastala ta změna,
vzaly hned ploutve na ramena.

A najednou byl v moři sám.

Ať plaval sem, ať plaval tam
a vlnami si cestu razil,
na živou bytost nenarazil.

Oceán tichý byl jak laň
a po něm plaval plavčík Jan.

A kde se vzala, tu se vzala,
velryba k němu připlavala
a on ji na nos políbil.

Zkušený plavčík nelíbá
na širém moři velryba
a s velrybou je také potíž.

Hle, co se stalo: náhle totiž
velryba zívla velmi zjevně
a plavčík Jan už nebyl zevně.

Najednou celý uvnitř byl.

Co ti mám ještě vyprávět?
Plavčík Jan obeplovává svět
a nic mu k štěstí nechybí
v břiše veliké velryby.

Přes kostice se na svět dívá
a někdy velrybě té zpívá,
velryba sama nezpívá si.

A nezpívají medúzy,
nateklo by jim do pusy
to slané moře,

jež je věčné.

A tak na cestě nekonečné
zpívá si jenom plavčík Jan.

Houpy, houpy, houpy, hou,
ryby plují pod vodou,
ryba není žádné ptáče,
vpředu plují zavináče,
za makrelou tlustí sledí
a velryba naposledy.

Ve velrybě jako pán
prochází se plavčík Jan.

Ve dne plují, v noci spí,
vůbec nic jim nechybí.

Z knihy Uspávanky

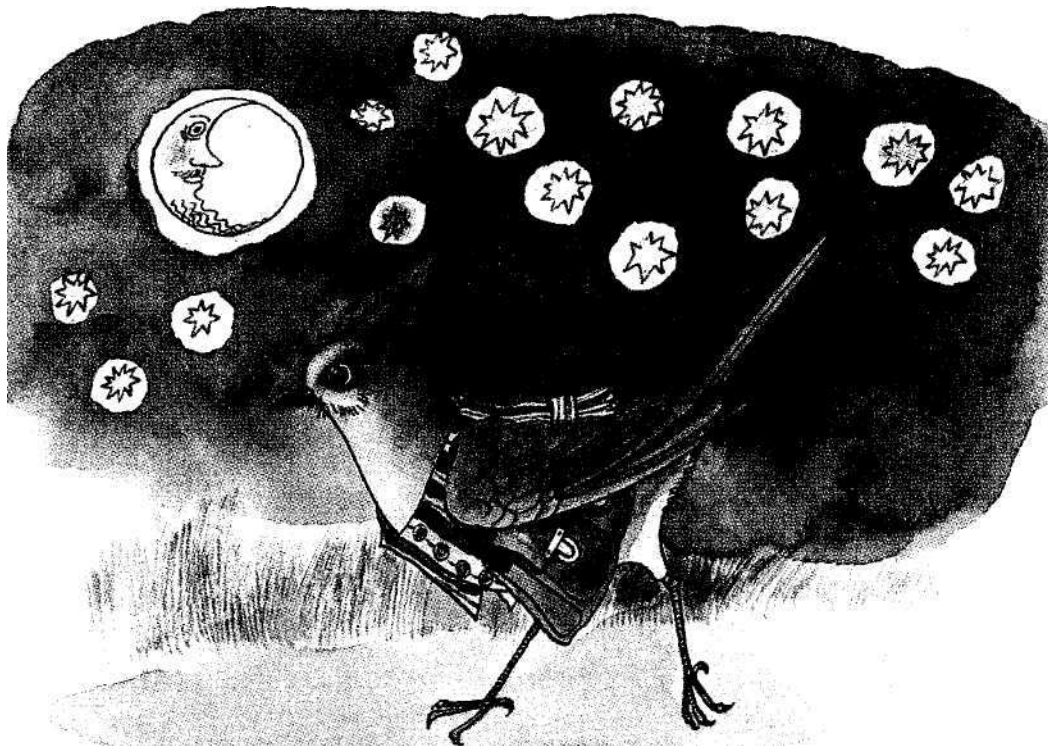

JULIAN TUWIM

Slavík opozdilec

Pláče paní Slavíková v hnízdě na akátě,
že pan Slavík na večeři měl být o deváté.
Dodržuje přece vždycky čas ten stanovený –
a teď už je po desáté - Slavík doma není!

Všechno stydne: polívčička z broučků v noční trávě,
šest komárů nadívaných v jasmínové šťávě,
motýl z rožně s hustou rosou na divoké metle,
jako moučník větrový dort na měsíčním světle.

Že by se mu něco stalo? Přepadli ho v stínu?
Snad mu pířka oškubali? Hlásek ukradli mu?
Ze závidi! To ten skřivan není toho dalek!
Pířka, hloupost, narostou mu. Hlas, tot' kapitálek!

Najednou je tu pan Slavík, hvízdá si a skáče...
„Kde jsi lítal? Kde ses coural?“ uvítá ho s pláčem.
A pan Slavík sladce cvrkne: „Odpust' mi hřích těžký,
byl takový krásný večer, šel jsem radši pěšky.“

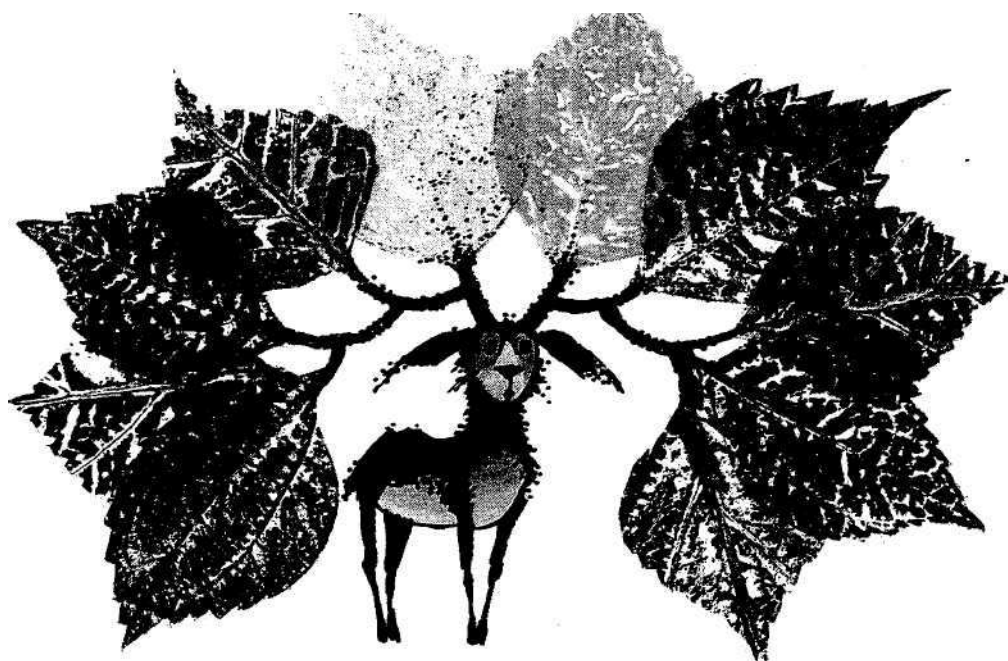
Podzim

JAN VLADISLAV

Smolíčkův jelen chodí krajem,
brouzdá se houštím, bloudí hájem,
přibíhá v noci kolikrát
až do dvorů a do zahrad
a všechno za ním rázem hoří
od zlata, co má na paroží:
i strom i keř, i les i sad,
i stará jabloň blízko vrat.

Smolíčkův jelen chodí krajem,
brouzdá se houštím, bloudí hájem,
přibíhá v noci sám a sám
až k vesnicím a chalupám,
hněvivě strásá listí stromů
a volá pacholíčka domů.
Z dálky však hvízdá zlehýnka
mrazivá, bílá jezinka:

„Až se s ním chvíli pokocháme,
my ti ho z jara zase dáme.“

Jarní romance

JAROSLAV VRCHLICKÝ

Byl jednou jeden kouzelník,
ten v ledném bydlel hradu,
kol pás měl z jíní setkaný
a sněhobílou bradu.

Na hlavě věnec ze smrčín
a z vybledlého kvítí
a na závoji mlhavém
se křišťály mu třpytí.

Tomu se jednou zastesklo
v podzemní ledné sluji,
i chtěl se jíti podívat,
kam denně mraky plují.

On dávno slyšel o zemi,
kde v keři ptáče zpívá,
kde v každé řeky rákosí
se luzná víla skrývá.

Kde slunko celý boží den
si nezahalí líce,
kde písni, vůně, hvězdiček
a květů na tisíce.

Vzal do ruky svůj hromný kyj,
v plášť zahalil se úže
a těšil se, jak přivine
ku zvadlým retům růže.

A těšil se, jak zobjímá
ty víly lehkonohé,
a tak ve sladké naději
již kraje prošel mnohé.

Však běda! Jaká proměna!
I slunce před ním zchladlo,
a když vzal kvítí do rukou,
hned jeho dechem zvadlo.

Na řekách led, na zemi sníh,
kam těkavý zrak hledne,
kol jenom poušť, kol jenom smrt
a nikde víly jedné!

Kam vkročil, zas ten starý led,
zas kroupy, sněhy, mrazy,
i rozpláče se kouzelník
a sám si hlavu srazí.

A teplý vánek po poli
zas pohrává si čile,
a z těla kmeta - jaký div!
sněženky vzrostly bílé.

A vrkoče si v rákosí
zas proplétají víly. –
Již smutná zima zhynula,
ó, vítěj, máji milý!

Křepelka volá pod mezí
a v háji sedmihlásek,
a luh, jak by ho posázel,
jest plný sedmikrásek.

(Host na zemi)